

VENDIM
Nr. 7, datë 16.2.2015

NË EMËR TË REPUBLIKËS
SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Bashkim Dedja kryetar i Gjykatës Kushtetuese

Vladimir Kristo anëtar i “ “

Sokol Berberi anëtar i “ “

Vitore Tusha anëtare e “ “

Fatmir Hoxha anëtar i “ “

Gani Dizdari anëtar i “ “

Besnik Imeraj anëtar i “ “

Fatos Lulo anëtar i “ “

Altina Xhoxhaj anëtare e “ “

me sekretare Blerina Basha, në datën 25.09.2014, mori në shqyrtim në seancë plenare me dyer të hapura çështjen me nr. 39/9 Akti, që u përket palëve:

KËRKUES: Gjykata e Rrethit Gjyqësor Fier

SUBJEKTE TË INTERESUARA: Kuvendi i Republikës së Shqipërisë, në mungesë, Këshilli i Ministrave, përfaqësuar nga avokatët e shtetit Abaz Deda dhe Lorana Kasapi, shoqëria “Ujësjiellës-Kanalizime Tiranë” sh.a., në mungesë

OBJEKTI: Shfuqizimi si i papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë i ligjit nr. 8975, datë 21.11.2002 “Për trajtimin e faturave tatimore të ujit të pijshëm dhe të largimit të ujërave të përdorura si titull ekzekutiv”, i ndryshuar.

BAZA LIGJORE: Neni 145/2 i Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë; nenet 28, 29 e 68 të ligjit nr. 8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatorin e çështjes, Altina Xhoxhaj; përfaqësuesit e subjektit të interesuar, Këshilli i Ministrave, që kërkuan rrëzimin e kërkesës, dhe shqyrtoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

1. Ligji nr. 8975, datë 21.11.2002 “Për trajtimin e faturave tatimore të ujit të pijshëm dhe të largimit të ujërave të përdorura si titull ekzekutiv”, (ligji nr. 8975/2002) i ndryshuar me ligjin nr. 9286, datë 30.09.2004, parashikon se “*fatura tatimore e konsumit të ujit të pijshëm dhe largimit të ujërave të përdorura, sipas modelit të përcaktuar nga Ministria e Financave, në bazë të nenit 36 të ligjit nr. 7928, datë 27.04.1995 “Për tatimin mbi vlerën e shtuar”, është titull ekzekutiv dhe ngarkohet zyra e përmbartimit për ekzekutimin e tij*” (neni 1).

2. Gjykata e Rrethit Gjyqësor Fier (gjykata referuese) është vënë në lëvizje nga shoqëria “Ujësjiellës-Kanalizime Fier” sh.a., në bazë të nenit 511/ç të Kodit të Procedurës Civile (KPC), për lëshimin e urdhrin të ekzekutimit për titullin ekzekutiv fatura uji, me qëllim ekzekutimin e detyrimit të palës debitore. Gjatë shqyrtimit të kësaj çështjeje, gjykata referuese ka vënë në dyshim pajtueshmërinë me Kushtetutën të ligjit nr. 8975/2002 dhe, për këtë arsye, me vendimin nr. 3, datë 22.04.2014, ka pezulluar gjykimin e çështjes dhe i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese, në bazë të nenit 145 të Kushtetutës, për kontrollin e kushtetutshmërisë së normës, duke parashtruar këto

shkaqe:

2.1 Neni 17 i Kushtetutës nuk është i zbatueshëm për të gjitha të drejtat dhe liritë themelore të parashikuara në Kushtetutë dhe një nga të drejtat që kualifikohet në të drejtat absolutisht të pakufizueshme, është e drejta për një proces të rregullt ligjor, e parashikuar nga neni 42/1 i Kushtetutës. Në këtë përfundim arrihet po të mbahen parasysh neni 175 i Kushtetutës, si edhe natyra e kësaj të drejte. Kufizimi i të drejtës për një proces të rregullt ligjor do të sillte, në mënyrë të drejtpërdrejtë, privime të pajustificuara të të drejtave dhe lirive të tjera themelore, për sa kohë këto kufizime nuk i nënshtrohen një procesi ligjor.

2.2 Përcaktimi i një akti si titull ekzekutiv do të thotë që ky i fundit t'i nënshtrohet procedurës së ekzekutimit pa e marrë konfirmimin e ekzistencës së tij përmes një procesi të rregullt ligjor. Procedura për vënien në ekzekutim të një titulli ekzekutiv kalon fillimisht nëpërmjet nxjerrjes së urdhrit të ekzekutimit nga ana e gjykatës kompetente, gjykim në të cilin nuk thirret pala debitorë dhe nuk ka debat mbi provat, pra një procedurë e cila nuk ka elemente për t'u kualifikuar si një proces i rregullt ligjor. Me vënien në ekzekutim të titullit ekzekutiv, kreditori, përmes procedurës së ekzekutimit, vë dorë mbi pasuritë e debitorit, pra cenon të drejtën e pronësisë së këtij të fundit. Është e vërtetë se debitori mund të mbrohet më tej me padinë e parashikuar nga neni 609 i KPC-së, por një mbrojtje e tillë është *a posteriori*, ndërkohë që garancia e ofruar nga neni 42 i Kushtetutës, si një mbrojtje *a priori* e të drejtave, është një garanci që duhet të zbatohet në çdo rast.

2.3 Fatura e konsumimit të ujit të pijshëm dhe largimit të ujërave të përdorura është një faturë tatimore shitjeje, e cila pasqyron një veprim juridik ndërmjet dy palëve kontraktuese. Në çdo situatë për furnizuesin është parashikuar mundësia që në rast të mospagesës së saj të ndërpresë furnizimin, edhe si masë për të detyruar blerësin të përmbushë detyrimet, ose mund t'i drejtohet gjykatës nëse ka pretendime lidhur me këto detyrime.

2.4 Në nenin 510/e të KPC-së është parashikuar se edhe akte të tjera sipas ligjeve të veçanta quhen tituj ekzekutivë. Rregullimi i marrëdhënieve juridike procedurale gjyqësore, si për fazën e njohjes së të drejtës, ashtu edhe për fazën e ekzekutimit të saj, është bërë nëpërmjet një ligji të përforcuar. Përcaktimi i një akti si titull ekzekutiv mbart në vetvete pasoja për të drejtën e pronës ose të drejta të tjera, pasi një akt i tillë është i ekzekutueshëm mbi pasurinë ose të drejta të tjera të debitorit. Për këtë motiv, përcaktimi si titull ekzekutiv i një akti që nuk parashikohet në nenin 510 të KPC-së mund të bëhet vetëm përmes një ligji të miratuar me të njëjtën shumicë me Kodin, pasi në këtë rast jemi përpara rezervës ligjore të përforcuar.

2.5 Ligji i kundërshtuar cenon parimin e sigurisë juridike për shkak të ometimit legjislativ. Ai ka një përmbajtje tërësisht evazive, e cila nuk lë vend për interpretim nga ana e gjyqtarit të zakonshëm. Edhe nga pikëpamja formale e teknikës legjislative, ligji i kundërshtuar nuk përmbush standardet minimale për t'u konsideruar i tillë. Duke mos pasur asnjë nga këto elemente, ligji i kundërshtuar lë të paqartë kuptimin e termit “faturë e konsumit të ujit të pijshëm dhe largimit të ujërave të përdorura”.

3. **Subjekti i interesuar, Këshilli i Ministrave**, përfaqësuar në gjykim nga Avokatura e Përgjithshme e Shtetit, ka prapësuar sa vijon:

3.1 Gjykata referuese nuk legjitimohet t'i drejtohet Gjykatës Kushtetuese, pasi ajo nuk plotëson kërkesat e evidentuara në juris-prudencën kushtetuese si *conditio sine qua non* për të kërkuar kontrollin incidental të normës. Ajo nuk ka arritur ta ngrejë kërkesën në nivel kushtetues, duke bërë një analizë të hollë, të thellë, të detajuar e të zgjeruar të normës që pretendon se është jokushtetuese. Gjykata referuese duhej të përpiquej ta zgjidhte çështjen jo vetëm në referim të jurisprudencës të Gjykatës Kushtetuese, por edhe të burimeve të tjera të së drejtës. Po ashtu, gjykata referuese ka shmangur haptazi dispozitat që e lejonin atë ta zgjidhte çështjen në themel.

3.2 Nisur nga fakti se KPC-ja ka trajtuar në mënyrë të njëjtë të gjithë titujt ekzekutivë, kjo kërkesë

duhet rrëzuar si gjë e gjykuar, pasi në vendimet e saj nr. 39, datë 16.10.2007 (në lidhje me titujt kredi bankare) dhe nr. 52, datë 05.12.2012 (në lidhje me titujt fatura të energjisë elektrike), Gjykata Kushtetuese është shprehur për tërësinë e këtyre instituteve, duke ezauruar përfundimisht interpretimin kushtetues për procedurën e lëshimit të titujve ekzekutivë.

3.3 Neni 510 i KPC-së parashikon se cilët janë titujt ekzekutivë në bazë të të cilëve mund të bëhet ekzekutimi i detyrueshëm. Duke iu referuar pretendimeve të paraqitura në kërkesë do të duhej që objekt i saj të ishte kontrolli i kushtetutshmërisë së atyre dispozitave të KPC-së që përcaktojnë procedurën për lëshimin e urdhrit të ekzekutimit, ndërkohë që ligji i kundërshtuar nuk përcakton në vetvete këtë procedurë, por një akt tjetër për të cilin duhet të zbatohen këto procedura.

3.4 Edhe nëse eventualisht procedura për lëshimin e urdhrit të ekzekutimit i cenon ndonjë të drejtë debitorit, kjo e drejtë mund të rivendoset nëpërmjet garantimit të një procesi të rregullt bazuar në nenin 609 të KPC-së.

3.5 Pretendimi për cenimin e procedurës së miratimit të ligjeve me shumicë të cilësuar është i pabazuar dhe në tejkalim të arsyes së nevojshme të objektit të kërimit. Vetë Kodi e lejon miratimin e ligjeve që do të përcaktonin tituj ekzekutivë, duke krijuar kështu mundësinë e miratimit të tyre me shumicë të thjeshtë.

3.6 Në lidhje me pretendimin për cenimin e parimit të sigurisë juridike për shkak të ometimit legjislativ, pretendimet e gjykatës referuese nuk janë të mjaftueshme për t'u konsideruar në nivel kushtetues.

II

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për legjitimitimin e gjykatës referuese

4. Subjekti i interesuar, Këshilli i Ministrave, ka pretenduar se gjykata referuese nuk legjitimohet për t'iu drejtuar Gjykatës Kushtetuese, pasi ajo nuk plotëson kërkesat e evidentuara në jurisprudencën kushtetuese si *conditio sine qua non* për të kërkuar kontrollin incidental të normës.

5. Çështja e legjitimitimit të subjekteve që mund t'i drejtohen Gjykatës Kushtetuese (Gjykata) është vlerësuar si një ndër aspektet kryesore që lidhen me iniciimin e një procesi kushtetues. Kërkesa për kontroll incidental, që përbën mjetin e aksesit të gjykatës së juridiksionit të zakonshëm në gjykimin kushtetues, rregullohet nga neni 145/2 i Kushtetutës, sipas të cilit kur gjyqtari çmon se ligji (ose dispozita të tij) bie në kundërshtim me Kushtetutën nuk e zbaton atë, por pezullon gjykimin dhe ia dërgon çështjen Gjykatës Kushtetuese për t'u shprehur në lidhje me kushtetutshmërinë e normës. Përmbajtja e dispozitës kushtetuese është konkretizuar në nenin 68 të ligjit nr. 8577, datë 10.02.2000 "Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë", i cili përcakton edhe disa kushte, të cilat duhet të respektohen nga gjykata referuese për të iniciuar gjykimin incidental: *së pari*, gjatë një procesi gjyqësor ajo duhet të përcaktojë/identifikojë ligjin që zbatohet për zgjidhjen e çështjes konkrete (lidhjen e drejtpërdrejtë); *së dyti*, duhet të parashtrojë arsye serioze për jokushtetutshmërinë e ligjit ose dispozitave të tij, duke referuar në normat ose parimet konkrete të Kushtetutës.

6. Gjykata ka theksuar se përpara marrjes së vendimit të pezullimit të çështjes, gjykata referuese duhet të konkludojë se gjykimin që ka nisur nuk mund të përfundojë pa iu dhënë përgjigje çështjes së kushtetutshmërisë së ligjit nga ana e Gjykatës Kushtetuese. Në të kundërt, nëse gjykata referuese çmon se një ligj nuk do të zbatohet nga ana e saj për zgjidhjen e çështjes, edhe pse sipas saj vlerësohet si jokushtetues, ajo duhet të vazhdojë me gjykimin e çështjes (*shih vendimin nr. 39, datë 30.06.2014 të Gjykatës Kushtetuese*). Në këtë kuptim, kërkohet një raport i domosdoshëm midis vendimit të Gjykatës (zgjidhjes së çështjes së kushtetutshmërisë) dhe zgjidhjes së çështjes konkrete nga gjykata referuese. Po ashtu, gjykata referuese, në zbatim të parimit të kushtetutshmërisë, përpara

se t'i drejtohet kësaj Gjykate duhet të bëjë të gjitha përpjekjet për ta interpretuar ligjin e zbatueshëm në përputhje me Kushtetutën (*shih vendimet nr. 12, datë 14.04.2010; nr. 30, datë 17.06.2010; nr. 7, datë 27.02.2013 dhe nr. 39 datë 30.06.2014 të Gjykatës Kushtetuese*). Është detyrim i gjykatës referuese të zgjidhë dyshimet interpretative duke i dhënë normës së zbatueshme një interpretim që përputhet me parimet kushtetuese. Në këto kushte, gjykata referuese është e detyruar të zbatojë, midis interpretimeve të ndryshme të mundshme, atë që konsiderohet se përputhet me parimin kushtetues, që në të kundërt do të cenohej. Në rast se ajo vlerëson se të gjitha interpretimet e mundshme bien në kundërshtim me Kushtetutën, atëherë duhet t'i drejtohet Gjykatës duke kërkuar kontrollin e kushtetutshmërisë së normës të individualizuar si e zbatueshme në rastin konkret.

7. Bazuar në standardet e mësipërme, Gjykata vlerëson se në rastin konkret gjykata referuese i ka plotësuar kriteret për iniciimin e gjykimit incidental. Ajo është vënë në lëvizje nga pala kreditore për lëshimin e urdhrit të ekzekutimit për titujt ekzekutivë, fatura mujore të papaguara të konsumit të ujit të pijshëm dhe largimit të ujërave të përdorura. Edhe pse në raste të tilla gjykata kompetente vihet në lëvizje në bazë të nenit 511 të KPC-së, si dispozita procedurale përkatëse, përcaktimi i faturave të ujit si tituj ekzekutivë është bërë me ligjin nr. 8975/2000, akt i miratuar në zbatim të nenit 510/e të KPC-së. Në këto kushte, ligji i kundërshtuar është ligji i zbatueshëm në rastin konkret. Po ashtu, gjykata referuese ka identifikuar parimet kushtetuese me të cilat, sipas saj, bie në kundërshtim ligji i kundërshtuar, ka identifikuar raportin e domosdoshëm midis vendimit të Gjykatës dhe zgjidhjes së çështjes konkrete, si edhe ka argumentuar se nuk ka pasur mundësi të interpretimit të ligjit në pajtim me Kushtetutën dhe se për këtë arsye nuk mund të përdorte mekanizëm tjetër veç atij të paraqitjes së kërkesës në Gjykatën Kushtetuese.

8. Për sa më sipër, Gjykata vlerëson se gjykata referuese legjitimohet t'i drejtohet asaj për kontrollin e pajtueshmërisë me Kushtetutën të ligjit nr. 8975/2000, objekt shqyrtimi.

B. *Për pretendimin për mosrespektimin e kërkesave të nenit 42 dhe 17 të Kushtetutës*

9. Gjykata referuese pretendon se përcaktimi i një akti si titull ekzekutiv, do të thotë që ky i fundit t'i nënshtrohet procedurës së ekzekutimit pa e marrë konfirmimin e ekzistencës së tij përmes një procesi të rregullt ligjor. Sipas saj, me vënien në ekzekutim të titullit ekzekutiv, kreditori, përmes procedurës së ekzekutimit, vë dorë mbi pasuritë e debitorit, pra cenon të drejtën e pronësisë së këtij të fundit, pa iu nënshtruar një procesi të rregullt ligjor.

10. Gjykata ka vlerësuar se e drejta për një proces të rregullt ligjor është një nga të drejtat themelore të individit, e sanksionuar në nenin 42 të Kushtetutës, sipas të cilit liria, prona dhe të drejtat e njohura me Kushtetutë dhe me ligj nuk mund të cenohen pa një proces të rregullt ligjor dhe se kushdo, për mbrojtjen e të drejtave, të lirive dhe të interesave të tij kushtetuese e ligjore ose në rastin e akuzave të ngritura kundër tij, ka të drejtën e një gjykimi të drejtë dhe publik brenda një afati të arsyeshëm nga një gjykatë e pavarur dhe e paanshme e caktuar me ligj. Kjo e drejtë kushtetuese, ndër të tjera, ka për qëllim të garantojë shtetasit nga çdo veprim që u shkakton cenim të të drejtave të tyre, pa përjashtuar rastet kur cenimi vjen nga ndonjë akt i administratës shtetërore. Shteti i së drejtës presupozon se çdo ndërhyrje e autoriteteve ekzekutive në të drejtat e individit apo të personave juridikë duhet të jetë objekt i një kontrolli efektiv nga një organ që ofron garantimin e pavarësisë dhe paanësisë gjatë këtij procesi (*shih vendimet nr. 10, datë 04.04.2007 dhe nr. 25, datë 28.04.2014 të Gjykatës Kushtetuese*).

11. Duke qenë se e drejta për një proces të rregullt ligjor përbën një nga të drejtat themelore të individit, Gjykata duhet të verifikojë nëse në rastin konkret ndodhemi përpara një kufizimi dhe, për pasojë, nëse ai është bërë në respektim të kërkesave të nenit 17 të Kushtetutës.

12. Gjykata vëren se bazuar në nenin 510 të KPC-së, ekzekutimi i detyrueshëm mund të bëhet vetëm në bazë të një titulli ekzekutiv, i cili në bazë të nenit 511 të KPC-së vihet në ekzekutim me kërkesë të kreditorit dhe për këtë qëllim lëshohet urdhri i ekzekutimit. Përveç vendimeve gjyqësore të formës së prerë dhe akteve të tjera të parashikuara në nenin 510 të KPC-së si tituj ekzekutivë, në

pikën “e” kjo dispozitë parashikon se të tillë konsiderohen edhe akte të tjera të përcaktuara me ligj të veçantë, ku përfshihen edhe faturat e ujit të pijshëm. Në rast se investohet në bazë të një akti të tillë, gjykata ka detyrimin të lëshojë urdhrin e ekzekutimit pa vënë në diskutim ekzistencën e detyrimit që kërkohet të shlyhet. Po ashtu, kjo procedurë gjyqësore karakterizohet nga mungesa e një elementi të rëndësishëm të procesit gjyqësor, që është kontradiktoriteti dhe debati gjyqësor, për shkak të mospjesëmarrjes së personave debitorë në të dhe pamundësisë së tyre për t’u njohur me pretendimet dhe provat e palës kërkuese. Gjkata ka vlerësuar se elemente të tilla, që janë thelbësore për zhvillimin e debatit kontradiktor në gjykim, nuk duhet t’i mungojnë procesit gjyqësor përveç rasteve të kufizimit të të drejtave të parashikuara nga neni 17 i Kushtetutës (*shih vendimin nr. 39, datë 16.10.2007 të Gjykatës Kushtetuese*). Në këto kushte, Gjykata duhet të verifikojë nëse ky kufizim respekton kriteret e parashikuara në nenin 17 të Kushtetutës, të cilat janë ekzistenca e një interesi publik dhe të qenit në përpjesëtim me gjendjen që e ka diktuar kufizimin.

13. Për sa i përket listës së çështjeve me interes publik, Gjykata ka theksuar se ajo nuk mund të jetë kurrësi shteruese, pasi interesi publik duhet kuptuar në sensin relativ, në varësi të situatave të ndryshme që krijohen (*shih vendimin nr. 18, datë 14.05.2003 të Gjykatës Kushtetuese*). Parimi i shtetit social, i parashikuar që në preambulën e Kushtetutës sonë, e përligj ndërhyrjen e autoritetit publik në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë edhe në marrëdhëniet juridike private për të mbrojtur interesat e përgjithshme, siç janë kontrolli publik i kostos së jetesës, lufta kundër inflacionit, shtytja dhe nxitja e aktiviteteve prodhuese, mbrojtja e shtresave të varfra, promovimi i vlerave sociale, etj. Trajtimet specifike ligjore, me synim që të garantohet akses i çdo individit në mallrat dhe shërbimet bazë/jetike, janë të domosdoshme, sepse këto shërbime ndikojnë në cilësinë e jetës dhe janë një parakusht për gëzimin e shumë të drejtave të tjera themelore të individit (*shih vendimin nr. 52, datë 05.12.2012 të Gjykatës Kushtetuese*).

14. Në lidhje me parimin e proporcionalitetit, Gjykata ka theksuar se ai nënkupton që ndërhyrja e ligjvënësit për kufizimin e një të drejte apo lirie të caktuar të bëhet me mjete të përshtatshme që i përgjigjen drejt qëllimit që synohet të arrihet (*shih vendimet nr. 10, datë 19.03.2008 dhe nr. 12, datë 28.04.2009 të Gjykatës Kushtetuese*). Ky kusht e imponon ligjvënësin të evidentojë nevojën reale të ndërhyrjes në të drejtat individuale në një situatë konkrete. Baraspeshimi i ndërhyrjes, me gjendjen që e ka diktuar ndërhyrjen, imponon ligjvënësin të zbatojë mjete të tilla ligjore, të cilat duhet të jenë efektive, domethënë të zgjedhura në mënyrë të tillë që të jenë të përshtatshme për realizimin e synimeve që ndiqen. Përveç kësaj, përdorimi i këtyre mjeteve duhet të jetë i domosdoshëm, çka do të thotë se synimi nuk mund të arrihet me mjete të tjera. Domosdo-shmëria ka të bëjë, gjithashtu, edhe me përdorimin e mjeteve më pak të dëmshme për subjektet që u cenohen të drejtat dhe liritë. Kushti i përpjesëtimimit të kufizimit me gjendjen që e ka diktuar konkretizohet në kërkesën e domosdoshmërisë, të dobishmërisë dhe proporcionalitetit, në kuptimin strikt të kufizimeve të imponuara. Respektimi i këtyre kushteve kërkon një analizë të kujdesshme në çdo rast konkret, duke ballafaquar interesin publik që dikton kufizimin me ato të drejta që i nënshtrohen kufizimit, si dhe duke vlerësuar edhe mënyrën e kufizimit (*shih vendimin nr. 25, datë 25.04.2014 të Gjykatës Kushtetuese*).

15. Gjykata vëren se metoda e përzgjedhur nga ligjvënësi nëpërmjet cilësimit si tituj ekzekutivë të akteve të ndryshme, nuk është zbatuar vetëm në këtë sektor, por edhe në fusha të tjera. Gjykata ka marrë më parë në shqyrtim aktet ligjore që përcaktojnë si tituj ekzekutivë aktet e dhënies së kredisë bankare si dhe faturat e energjisë elektrike dhe në të dyja këto çështje ajo ka vlerësuar se ligjvënësi ka ndjekur një qëllim të përligjur dhe të justifikuar, në këndvështrimin e konceptit kushtetues “interesi publik” (*shih vendimet nr. 39, datë 16.10.2007 dhe nr. 52, datë 05.12.2012 të Gjykatës Kushtetuese*). Gjykata ka theksuar se edhe pse kjo nuk është forma e vetme për të arritur qëllimin e kërkuar, ligjvënësi këtë formë të atribuimit si titull ekzekutiv të një akti e ka konceptuar si të domosdoshme dhe efektive në disa sektorë me problematika sociale, ekonomike apo dhe fusha me interes të përgjithshëm, të cilat e justifikojnë deri në një farë mase ndërhyrjen nga ana e tij (*shih vendimin nr. 52, datë 05.12.2012 të*

Gjykatës Kushtetuese).

16. Në të njëjtën linjë me qëndrimet e mëparshme të saj në çështjet e sipërcituara, Gjykata vlerëson se edhe në rastin konkret ligjvënësi ka respektuar ekuilibrin e nevojshëm ndërmjet interesit publik, nga njëra anë, dhe respektimit të të drejtave të individit për një mbrojtje të plotë ligjore, nga ana tjetër.

17. Gjykata vëren se shërbimi i furnizimit me ujë të pijshëm është një shërbim i decentralizuar, pasi në bazë të ligjit nr. 8652, datë 31.07.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e qeverisjes vendore”, përgjegjëse për ofrimin e tij në zonat e tyre përkatëse janë njësitë e qeverisjes vendore. Shërbimi i furnizimit me ujë të pijshëm realizohet nga ndërmarrjet e ujësjellës kanalizimeve, të cilat janë “shoqëri aksionare” dhe aksionet e tyre u janë transferuar njërive të qeverisjes vendore. Furnizimi me ujë të pijshëm sigurohet prej burimeve që janë kryesisht puse dhe burime natyrore, të cilat monitorohen nga pushteti qendror, ndërmarrjet e ujësjellës kanalizimeve dhe pushteti vendor, me qëllim për t’i shërbyer popullsisë brenda zonave nën administrim.

18. Menaxhimi i kërkesës për furnizimin me ujë lidhet jo vetëm me sigurimin e një furnizimi të vazhdueshëm, sasior dhe cilësor për konsumatorët, por edhe me garantimin e një sistemi teknikisht të përshtatshëm të furnizimit me ujë, përfshirë edhe mbrojtjen e burimeve ujore, zvogëlimin e humbjeve dhe të sasisë së ujit të pafaturuar në sistem, rritjen e të ardhurave nga faturimi dhe zvogëlimin e shpërdorimeve dhe vjedhjeve në sistem, uljen e kostove, si dhe menaxhimin e qëndrueshëm financiar të ndërmarrjeve aksionare të ujësjellës-kanalizimeve. Edhe pse mbulimi me shërbimin e furnizimit me ujë të pijshëm është i ndryshueshëm në varësi të shtrirjes demografike dhe lëvizjes së popullsisë në zonat e shërbimit të ndërmarrjeve të ujësjellës, përmirësimi i cilësisë dhe aksesit të këtij shërbimi për të gjithë konsumatorët përbën një interes publik. Nëse procedura e mbledhjes së të ardhurave nga konsumi i ujit të pijshëm nuk do të ishte efektive, i gjithë sistemi do të kishte pasoja negative jo vetëm mbi konsumatorët privatë, por edhe konsumatorët e tjerë tepër të rëndësishëm, si spitalet, shkollat, burgjet, etj. Furnizimi me ujë të pijshëm, ashtu si edhe shërbimi i furnizimit me energji elektrike, si shërbim me interes të përgjithshëm, për vetë specifikën e tij është një shërbim jetik për popullsinë dhe vazhdimësia, cilësia dhe aksesueshmëria e këtij shërbimi duhet t’u ofrohet të gjithë konsumatorëve pa përjashtim, sipas kriterëve specifike ligjore.

19. Për më tepër, Gjykata ka theksuar se procedura për lëshimin e urdhrit të ekzekutimit nuk është përfundimtare, por ajo përbën një fazë ndërmjetëse, që përgatit palët për fazën eventualisht pasardhëse të shqyrtimit të ekzistencës së detyrimit dhe të shumës së saktë të tij, siç parashikohet në nenin 609 të KPC-së, e cila i njeh të drejtën debitorit “*të kërkojë në gjykatën kompetente të vendit të ekzekutimit që të deklarohej se titulli ekzekutiv është i pavlefshëm, ose se detyrimi nuk ekziston, ose ekziston në një masë më të vogël, ose është shuar më pas.*” Pra, procedura gjyqësore për shqyrtimin e vlefshmërisë së titullit ekzekutiv, e parashikuar nga kjo dispozitë procedurale, përbën fazën përfundimtare të zgjidhjes në themel të mosmarrëveshjes. Duke qenë e njëjtë me procedurën gjyqësore që ndiqet për shqyrtimin e çdo padie themeli, ajo krijon të gjitha mundësitë që e drejta eventualisht e cenuar e subjektit të mund të rivendoset nëpërmjet garantimit të një procesi të rregullt ligjor (*shih vendimet nr. 39, datë 16.10.2007 dhe nr. 52, datë 05.12.2012 të Gjykatës Kushtetuese*).

20. Për sa më sipër, Gjykata vlerëson se pretendimi i gjykatës referuese për cenimin e neneve 42 dhe 17 të Kushtetutës është i pabazuar.

C. Për pretendimin për mosrespektimin e procedurës së miratimit të ligjeve me shumicë të cilësuar

21. Gjykata referuese pretendon se rregullimi i marrëdhënieve juridike procedurale gjyqësore, si për fazën e njohjes së të drejtës, ashtu edhe për fazën e ekzekutimit të saj, është bërë nëpërmjet një ligji të përforcuar. Sipas saj, përcaktimi i një akti si titull ekzekutiv mbart në vetvete pasoja për të drejtën e pronës ose të drejta të tjera, pasi një akt i tillë është i ekzekutueshëm mbi pasurinë ose të drejta të tjera të debitorit. Për këtë arsye, gjykata referuese pretendon se përcaktimi si titull ekzekutiv i një akti që nuk parashikohet në nenin 510 të KPC-së mund të bëhet vetëm përmes një ligji të miratuar me të njëjtën

shumicë me Kodin, pasi në këtë rast jemi përpara rezervës ligjore të përforcuar.

22. Gjykata vëren se në nenin 81/2 të Kushtetutës parashikohet një listë e gjatë e ligjeve, të cilat duhet të miratohen me tri të pestat e të gjithë anëtarëve të Kuvendit. Gjykata ka theksuar se marrëdhëniet midis ligjeve organike të miratuara me shumicë të cilësuar të Kuvendit dhe ligjeve të zakonshme, të miratuara sipas rregullit të përgjithshëm, mund të shihen në dy mënyra të ndryshme: si marrëdhënie midis burimeve të së drejtës të vendosura në nivele të ndryshme në hierarkinë e normave ose si një marrëdhënie e bazuar mbi parimin e shpërndarjes të kompetencave. Gjykata ka nën-vijëzuar edhe dallimin që ekziston midis ligjeve organike, që miratohen me shumicë të cilësuar, dhe ligjeve të zakonshme, që miratohen me shumicë të thjeshtë. Nga pikëpamja e burimeve të së drejtës, ligjet organike ose të cilësuar qëndrojnë më lart se ligjet e zakonshme. Nga kjo pikëpamje, ligjet e zakonshme nuk mund të trajtojnë çështje që janë parashikuar të trajtohen nga kodet apo ligjet organike. Nëse kushtetutbërësi do të kishte dëshiruar një trajtim të njëjtë të tyre, neni 81, pika 2, i Kushtetutës nuk do të ekzistonte (*shih vendimet nr. 9, datë 23.03.2010 dhe nr. 1, datë 12.01.2011 të Gjykatës Kushtetuese*).

23. Procedura e miratimit me shumicë të cilësuar të ligjit nga Kuvendi nuk është vetëm një element formal i procesit legjislativ, por lidhet drejtpërdrejt me parimet e shtetit të së drejtës, të ndarjes dhe balancimit ndërmjet pushteteve dhe të sigurisë juridike. Ligjeve të miratuara me shumicë të cilësuar u është dhënë rëndësi e posaçme në fushën e organizimit dhe të funksionimit të hallkave të ndryshme të organizmit shtetëror, sepse ato rregullojnë marrëdhëniet në një fushë të caktuar, që ligjvënësi nuk mund t'i rregullojë me ligj të zakonshëm. Vullneti i kushtetutbërësit është shprehur mjaft qartë për këtë çështje. Referimi i drejtpërdrejtë nga Kushtetuta i mënyrës së miratimit të këtyre ligjeve, u jep atyre fuqi të veçantë juridike në krahasim me aktet e zakonshme të ligjvënësit. Për këtë arsye, ligjet e zakonshme duhet të nxirren jo vetëm në bazë dhe për zbatim të Kushtetutës, por duhet treguar kujdes i veçantë që ato të mos prekin rregullimet që përfshihen natyrshëm në sferën ekskluzive të ligjeve të përforcuara, përndryshe ato do të binin në kundërshtim me nenet 6 dhe 81/2 të Kushtetutës (*shih vendimet nr. 19, datë 03.05.2007 dhe nr. 10, datë 06.03.2014 të Gjykatës Kushtetuese*).

24. Duke ndjekur të njëjtën logjikë, edhe ndryshimet që mund t'u bëhen ligjeve të përforcuara ose dispozitave të veçanta të tyre, nuk mund të arrihen nëpërmjet një ligji të thjeshtë, por nëpërmjet një ligji që do të kërkonte sërish të paktën tri të pestat e deputetëve. Kuvendi nuk mund të miratojë një ligj të ri ose shtesa në një ligj të mëparshëm, të cilat kërkojnë “shumicë të cilësuar”, me “shumicë të thjeshtë”, sepse në këtë mënyrë ligjet që kërkojnë “shumicë të cilësuar” mund ta humbasin rëndësinë e tyre. Nga ana tjetër, referuar standardeve të mësipërme kushtetuese, kjo ndërhyrje do të cenonte mbrojtjen që garanton neni 81/2 i Kushtetutës (*shih vendimet nr. 25, datë 5.12.2008 dhe nr. 10, datë 06.03.2014 të Gjykatës Kushtetuese*).

25. Bazuar në standardet e mësipërme Gjykata vëren se në nenin 1 të KPC-së parashikohet se ai cakton rregulla të detyrueshme, të njëjta e të barabarta për gjykimin e mosmarrëveshjeve civile e mosmarrëveshjeve të tjera të parashikuara në të e në ligje të veçanta. Në këtë kuptim, ligji i kundërshtuar nuk ndërhyr në fushën e rregullimit të KPC-së, pra në të drejtat dhe detyrimet e palëve në procesin gjyqësor civil, rregullat e zbatueshme në çdo fazë të tij apo në kompetencat e gjykatës etj. Ligji objekt shqyrtimi nuk paraqet asnjë disiplinë të re rregullatore, si dhe nuk ndërhyr në marrëdhëniet që rregullohen ekskluzivisht nga KPC-ja apo aspekte të veçanta të saj.

26. Përkundrazi, është vetë KPC-ja që në nenin 510/e të saj i ka deleguar ligjvënësit kompetencën që të miratojë, me ligj të veçantë, edhe akte të tjera që ai do t'i konsiderojë si tituj ekzekutivë, me qëllim arritjen e objektivave të caktuara. Gjykata ka vlerësuar se Kuvendi, si organ ligjvënës, ka të drejtë të zbatojë apo konkretizojë politika të caktuara për përmirësimin e qeverisjes dhe zhvillimin e vendit në tërësi, apo t'u përgjigjet prioriteteve apo problemeve të ndryshme të vendit (*shih vendimet nr. 29, datë 31.05.2010 dhe nr. 43, datë 06.10.2011 të Gjykatës Kushtetuese*). Është e rëndësishme për çdo shtet të së drejtës që zbaton rregullat e një shoqërie demokratike, të gëzojë hapësira të konsiderueshme për të përcaktuar rregulla dhe kritere të drejta brenda rendit të tij kushtetues, në

përputhje me kushtet konkrete, si dhe me faktorët e ndryshëm politikë, historikë, socialë, kulturorë e tradicionalë, të cilët janë përcaktues. Megjithatë, duhet të ritheksohet se ligjet ose dispozitat të veçanta të tyre, të miratuara nga ligjvënësi për këtë qëllim, nuk duhet të vijnë në kundërshtim me dispozitat e Kushtetutës (*shih vendimet nr. 1, datë 07.01.2005; nr. 32, datë 21.06.2010 dhe nr. 28, datë 09.05.2012 të Gjykatës Kushtetuese*).

27. Nga kjo pikëpamje, në kushtet kur ligji i kundërshtuar nuk ka trajtuar asnjë nga çështjet që janë parashikuar të trajtohen nga vetë kodi, nga pikëpamja lëndore, Gjykata vlerëson se ai nuk plotëson kushtet për t'iu nënshtruar miratimit me shumicë të cilësuar, dhe, për rrjedhojë, pretendimi për mosrespektimin e procedurës së parashikuar nga neni 81/2 është i pabazuar.

D. Për pretendimin për cenimin e parimit të sigurisë juridike

28. Gjykata referuese pretendon se ligji i kundërshtuar cenon parimin e sigurisë juridike, për shkak të ometimit legjislativ. Sipas saj ai ka një përmbajtje tërësisht evazive, e cila nuk lë vend për interpretim nga ana e gjyqtarit të zakonshëm, dhe lë të paqartë kuptimin e termi “faturë e konsumit të ujit të pijshëm dhe largimit të ujërave të përdorura”.

29. Gjykata ka theksuar se në vlerësimin e kushtetutshmërisë së ligjeve, ajo niset nga prezumimi i pajtueshmërisë së tyre me Kushtetutën. Kjo do të thotë se lidhur me jokushtetutshmërinë e pretenduar, duhet të parashtrihen argumente bindëse për t'i dhënë mundësi Gjykatës të vlerësojë nëse zgjidhjet ligjore të zbatuara shkelin normat dhe vlerat kushtetuese (*shih vendimin nr. 16, datë 25.07.2008 të Gjykatës Kushtetuese*). Në këtë kuptim, gjykata referuese nuk ka arritur të sjellë argumente të mjaftueshme për të justifikuar se në ç'mënyrë përmbajtja e ligjit të kundërshtuar cenon parimin e sigurisë juridike, duke mos arritur ta ngrejë këtë pretendim në nivel kushtetues. Në këto kushte, Gjykata vlerëson se pretendimet për cenimin e sigurisë juridike, si pasojë e trajtimit të faturës së konsumit të ujit të pijshëm dhe largimit të ujërave të përdorura si titull ekzekutiv, nuk janë të mjaftueshme për t'i trajtuar ato në nivel kushtetues.

30. Në përfundim, Gjykata vlerëson se ligji nr. 8975, datë 21.11.2002 “Për trajtimin e faturave tatimore të ujit të pijshëm dhe të largimit të ujërave të përdorura si titull ekzekutiv”, i ndryshuar, nuk bie në kundërshtim me parimet kushtetuese dhe, për këtë arsye, kërkesa e paraqitur nga Gjykata e Rrethit Gjyqësor Fier është e pabazuar.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të nenit 145/2 të Kushtetutës, si dhe neneve 68, 72 e vijues të ligjit nr. 8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, me shumicë votash,

VENDOSI:

Rrëzimin e kërkesës.

Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Anëtarë pro: Bashkim Dedja (kryetar), Sokol Berberi, Gani Dizdari, Fatmir Hoxha, Vitore Tusha, Altina Xhoxhaj, Fatos Lulo, Besnik Imeraj

Anëtar kundër: Vladimir Kristo

MENDIM PAKICE

1. Gjykata Kushtetuese (Gjykata) ka vendosur rrëzimin e kërkesës të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Fier lidhur me antikushtetueshmërinë e ligjit nr. 8975, datë 21.11.2002 “Për trajtimin e faturave tatimore të ujit të pijshëm dhe të largimit të ujërave të përdorura si titull ekzekutiv”, i ndryshuar. Shumica, duke iu referuar parashtrimeve të gjykatës referuese, ka konstatuar se edhe pse ka kufizim të së drejtës për një proces të rregullt ligjor, ligjvënësi ka respektuar ekuilibrin e nevojshëm ndërmjet

interesit publik, furnizimit me ujë të pijshëm, nga njëra anë, si dhe respektimit të të drejtave të individit, për një mbrojtje të plotë ligjore, nga ana tjetër (*shih paragrafët 12 dhe 16 të vendimit*).

2. Shumica, gjithashtu, ka arritur në përfundimin se ligji i kundërshtuar nuk ndërhyr në fushën e rregullimit të KPC-së nga pikëpamja lëndore, arsye për të cilën nuk është e nevojshme që ligji në fjalë t'i nënshtrohet procedurës së miratimit me shumicë të cilësuar (*shih paragrafët 23 dhe 25 të vendimit*). Ndërsa për pretendimin për cenimin e parimit të sigurisë juridike, shumica ka vlerësuar se gjykata referuese nuk ka sjellë argumente të mjaftueshme për të justifikuar këtë pretendim (*shih paragrafin 27 të vendimit*).

3. Përpyekjet e shumicës për të argumentuar arsyet e rrëzimit të kërkesës i gjej të sforcuara dhe kontradiktore. Ndryshe nga shumica mendoj se Gjykata duhet të kishte vendosur pranimin e saj.

4. Sikurse argumenton edhe shumica, përcaktimi i faturës së ujit të pijshëm si titull ekzekutiv do të thotë që kjo e fundit t'i nënshtrohet procedurës së ekzekutimit pa u vënë në diskutim ekzistenca e detyrimit që kërkohej të shlyhet (*shih paragrafin 12 të vendimit*). Në këtë mënyrë, parashikimi *a priori* si titull ekzekutivi i faturës së ujit të pijshëm i heq mundësinë konsumatorit për një vlerësim serioz të situatës. Jam i mendimit se ky kufizim i të drejtës për një proces të rregullt ligjor nuk respekton kriteret e parashikuara në nenin 17 të Kushtetutës. Pavarësisht nevojës së furnizimit me ujë të pijshëm (interesi publik), ndërhyrja e ligjvënësit nuk është bërë me mjete të përshtatshme që i përgjigjen qëllimit që kërkohej të arrihet (parimi i proporcionalitetit). Organi shtetëror kompetent i ngarkuar me furnizimin me ujë të pijshëm të popullatës në çdo rast të mospagesës së faturës së ujit të pijshëm ka mundësinë të ndërpresë furnizimin me ujë të konsumatorit, çka do të thotë që synimi për të parandaluar në të ardhmen fenomenin negativ të mospërmbljes së detyrimit për të paguar faturën e ujit të pijshëm mund të arrihet me mjete të tjera më pak të dëmshme për subjektet që cenohen në të drejtat dhe liritë e garantuara nga Kushtetuta (domosdoshmëria e mjeteve).

5. Për sa i përket procedurës së miratimit të ligjit në fjalë, Kushtetuta, në nenin 78, parashikon se Kuvendi vendos me shumicën e votave, në prani të më shumë se gjysmës së të gjithë anëtarëve, përveç rasteve kur Kushtetuta parashikon një shumicë të cilësuar. Gjykata ka konstatuar se nga rregulli i përgjithshëm i vendimarrjes me shumicë të thjeshtë nga Kuvendi bëjnë përjashtim tërësia e ligjeve në lidhje me të cilat, normat kushtetuese, shprehimisht, parashikojnë një shumicë të cilësuar për miratimin e tyre. Konkretisht, hartuesit e Kushtetutës, këtë tërësi ligjesh e kanë renditur në trajtën e një liste shteruese, në nenin 81, pika 2, që përfshin: a) ligjet për organizimin dhe funksionimin e institucioneve, të parashikuara nga Kushtetuta; b) ligjin për shtetësinë; c) ligjin për zgjedhjet e përgjithshme dhe vendore; ç) ligjin për referendumet; d) kodet; dh) ligjin për gjendjen e jashtëzakonshme; e) ligjin për statusin e funksionarëve publikë; ë) ligjin për amnistinë; f) ligjin për ndarjen administrative të Republikës së Shqipërisë (*shih vendimin nr. 9, datë 23.03.2010 dhe nr. 5, datë 05.02.2014 të Gjykatës Kushtetuese*).

6. Gjykata ka theksuar se respektimi i kriterëve formale dhe materiale që vendos Kushtetuta gjatë procedurës ligjvënëse përbën një domosdoshmëri në shtetin e së drejtës. Referimi i drejtpërdrejtë nga Kushtetuta i mënyrës së miratimit të ligjeve të përforcuara u jep atyre fuqi të veçantë juridike në krahasim me aktet e zakonshme të ligjvënësit. Për këtë arsye në hierarkinë e akteve ato renditen pas Kushtetutës dhe para ligjeve të zakonshme të Kuvendit (*shih vendimet nr. 19, datë 03.05.2007; nr. 9, datë 23.03.2010; nr. 23, datë 08.06.2011 dhe nr. 5, datë 05.02.2014 të Gjykatës Kushtetuese*).

7. Gjithashtu Gjykata ka vlerësuar se raporti midis ligjeve organike ose të miratuara me një shumicë të cilësuar të Kuvendit dhe ligjeve të zakonshme ose të miratuara sipas rregullit të përgjithshëm mund të shihet nga dy këndvështrime: si marrëdhënie midis burimeve të së drejtës, të vendosura në nivele të ndryshme në hierarkinë e normave - ligjet që miratohen me shumicë të cilësuar qëndrojnë më lart se ato të miratuara me shumicë të thjeshtë- ose si një marrëdhënie e bazuar mbi parimin e shpërndarjes së kompetencës legjislativë. Është pikërisht ky raport që përcakton rregullin se Kuvendi nuk mund të miratojë me “shumicë të thjeshtë” një ligj të ri ose shtesa në një ligj të mëparshëm, të cilat kërkojnë “shumicë të cilësuar”, sepse në këtë mënyrë ligjet që kërkojnë “shumicë të cilësuar” mund ta humbasin

rëndësinë e tyre. Kjo gjë arsyetohet me faktin e thjeshtë se rendi juridik nuk përbëhet nga norma juridike të barasvlershme apo me të njëjtën fuqi juridike, përkundrazi ai është një sistem i shkallëzuar, ku normat e të drejtës renditen në bazë të fuqisë juridike që kanë (*shih vendimet nr. 19, datë 03.05.2007 dhe nr. 10, datë 06.03.2014 të Gjykatës Kushtetuese*).

8. Po në këtë drejtim, Gjykata, në jurisprudencën e saj, është shprehur në mënyrë të vazhdueshme se ligjet e zakonshme nuk mund të trajtojnë çështje që janë parashikuar të trajtohen nga kodet apo ligjet organike. Nëse kushtetutëbërësi do të kishte dëshiruar një trajtim të njëjtë të tyre, neni 81, pika 2, i Kushtetutës nuk do të ekzistonte. Përkundrazi, hartuesit e Kushtetutës, pavarësisht se në formë neni 81, pika 2, shkronja “a”, i Kushtetutës është normë me natyrë procedurale, e përfshijnë parashikimin kushtetues në fjalë, pasi në thelb ajo mbetet një dispozitë që synon mbrojtjen e institucioneve të parashikuara nga Kushtetuta, për shkak të rëndësisë të fushave që rregullojnë ligjet e cilësuar, me qëllim për t’i bërë ato sa më të qëndrueshme, për të kërkuar një konsensus më të gjerë nga forcat politike të përfaqësuar në Kuvend dhe për të shmangur mundësinë që forca politike që ka shumicën të mund të cenojë parime themelore për funksionimin e një shoqërie demokratike (*shih vendimet nr. 25, datë 5.12.2008; nr. 1, datë 12.01.2011 dhe nr. 5, datë 05.02.2014 të Gjykatës Kushtetuese*). Për më tepër, respektimi i kriterit kushtetues “shumicë e cilësuar” është edhe në funksion të parimit të sigurisë juridike, parim që ka si kërkesë të domosdoshme faktin që ligjet në tërësi duhet të garantojnë qartësi, parashikueshmëri dhe kuptueshmëri për individin (*shih vendimin nr. 23, datë 08.06.2011 të Gjykatës Kushtetuese*).

9. Edhe pse standardet e mësipërme kushtetuese janë përmendur në vendimin e shumicës, ajo megjithatë ka arritur në përfundimin se ato nuk zbatohen në rastin konkret përderisa ligji i kundërshtuar nuk ndërhyt nga pikëpamja lëndore në fushat e rregullimit të KPC-së. Në ndryshim nga shumica, jam i mendimit se parashikimi i titujve ekzekutivë në nenin 510, paragrafi i dytë, shkronjat “a” – “dh” të KPC-së, është bërë nëpërmjet një ligji të përforcuar për shkak të rëndësisë së tyre. Në interpretim të shkronjës “e” të këtij neni, i cili parashikon se edhe akte të tjera sipas ligjeve të veçanta quhen tituj ekzekutivë, vlerësoj se për këtë qëllim me ligje të tjera do të kuptohen ato akte të ligjvënësit që miratohen përmes një ligjit të miratuar me të njëjtën shumicë me Kodin, pra me shumicë të cilësuar prej 3/5-sh të anëtarëve të Kuvendit.

10. Nga sa më lart, çmoj se miratimi me ligj me shumicë të thjeshtë i titujve ekzekutivë të tjerë, përveç atyre të përcaktuar në nenin 510 të KPC-së, pa respektuar procedurën e parashikuar nga neni 81 pika 2, shkronja “d” e Kushtetutës, është në kundërshtim me parimet e shtetit të së drejtës. Sipas nenit 4, pika 1 të Kushtetutës, e drejta përbën bazën dhe kufijtë e veprimtarisë së shtetit. Në këtë kuptim miratimi i dispozitave të reja, ndryshimi ose plotësimi i tyre me shumicë të thjeshtë dhe jo me tre të pestat e të gjithë anëtarëve të Kuvendit, përbën një akt që i bie ndesh këtij parimi.

11. Në këtë këndvështrim, mendoj se delegimi që ka bërë ligjvënësi në shkronjën “e” të nenit 510 të KPC-së, për përcaktimin e titujve ekzekutivë edhe në ligje të tjera, ndryshe nga sa arsyeton shumica, nuk është argument për të justifikuar miratimin e dispozitave të reja me ligje të thjeshta. Një delegim i tillë duhet të respektojë në çdo rast parimin e shtetit të së drejtës, të sanksionuar në nenin 4, në lidhje edhe me nenin 81, pika 2, të Kushtetutës. Për këtë arsye, ligjvënësi, në çështje të një rëndësie të tillë, për më tepër kur mundësia e arbitraritetit ndaj individit potencialisht është e madhe, duhet të kishte gjetur mekanizmin e përshtatshëm procedural që, në kuadër të garancisë së pronës ose të të drejtave të tjera të debitorit dhe në përputhje me kriteret ligjore për këtë qëllim, të respektonte shumicën e cilësuar prej 3/5-sh në parashikimin e titujve të tjerë ekzekutivë.

12. Ja sepse mendoj se vendimmarrja e shumicës, për këtë pretendim të gjykatës referuese, vendos dy standarde edhe në lidhje me jurisprudencën e lartpërmendur së kësaj Gjykate, si dhe i bie ndesh vullnetit të kushtetëbërësit.

Anëtar: Vladimir Kristo